

***2009-njy ýylyň 1-nji iýulyndan başlap Türkmenistanyň
«Rugsatlar hakynda» kanuny Türkmenistanyň**

2009-njy ýylyň 18-nji apreлиндäki № 29-IV Kanuny

esasynda güýjüni ýitirýär.

TÜRKMENISTANYŇ

K A N U N Y

Rugsatlar hakynda

(Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary 1997 ý., № 2,14- madda)

(Türkmenistanyň 15.09.1998 ý. № 304-1 we 16.09.2002 ý. № 139-II Kanunlary esasynda
girizilen üýtgetmeler we goşmaçalar bilen)

Şu Kanun Türkmenistanyň graždanlaryna olaryň dynç almaga bolan hukuklaryny durmuşa
geçirmegi üpjün edýär, rugsatlaryň dowamlylygyny we berliş şertlerini düzgünleşdirýär.

I BAP.

UMUMY DÜZGÜNLER

1 madda. Rugsada bolak hukuk

Türkmenistanyň graždanlarynyň şu Kanun tarapyndan göz önünde tutulan her ýyl berilýän
hak tölenilýän rugsady (mundan beýläk - her ýyl berilýän esasy rugsat) almaga hukugy
bardyr.

Şu Kanuna laýyklykda Türkmenistanyň graždanlarynyň aýry-aýry kategoriýalarynyň

rugsatlaryň başga görnüşlerini hem almaga hukuklary bardyr.

Daşary ýurt graždanlarynyň we belli graždanlygy bolmadyk adamlaryň Türkmenistanyň graždanlary bilen deň derejede rugsat almaga hukugy bardyr.

2 madda. Türkmenistanyň rugsatlar hakyndaky kanunlary

Türkmenistanyň rugsatlar hakyndaky kanunlary şu Kanundan hem Türkmenistanyň beýleki normatiw hukuk aktlaryndan ybaratdyr.

3 madda. Şu Kanunyň hereket çygry

Şu Kanunyň güýji döwlet häkimiýet we dolandyryş organlarynda işleýän adamlara, Türkmenistanyň territoriýasynda ýerleşýän eýeçiligiň ähli görnüşlerindäki kärhanalarda, guramalarda we edaralarda (mundan beýläk - kärhana) işleýän adamlara, harby gullukçylara, içeri işler organlarynyň naçalnikler we rýadowoý sostawyna, prokuratura organlarynyň işgärlerine, şeýle hem zähmet şertnamalary esasynda käbir graždanlaryň elinde işleýän we döwlet sosial strahowaniýesi bilen üpjün edilmäge degişli bolan adamlara degişlidir.

Türkmenistanyň daşary döwletlerdäki we halkara guramalaryndaky ilçihanalarynda, diplomatik wekilhanalarynda, Türkmenistanyň ministrlikleriniň we wedomstwolarynyň daşary ýurtlardaky wekilhanalarynda işleýän Türkmenistanyň graždanlarynyň şu Kanunyň düzgünlerine laýyklykda rugsat almaga hukugy bardyr.

4 madda. Rugsat almak hukugynyň kepillendirilmegi

Her ýyl berilýän esasy rugsat we rugsatlaryň beýleki görnüşleri işgäre şu Kanun tarapyndan bellenilen tertipde we şertlerde berilýär.

Kanun tarapyndan göz önünde tutulan rugsatdan peýdalanylýan döwürde işgäriň iş orny (wezipesi) saklanylýar. Rugsatda bolýan döwründe administrasiýanyň inisiatiwasy boýunça işgäriň işden boşadylmagyna ýol berilmeýär; kärhananyň, guramanyň ýa-da edaranyň ýatyrylýan halatlary muňa girmeyär.

5 madda. Rugsatlaryň görnüşleri

Rugsatlaryň aşakdaky görnüşleri bellenilýär:

- her ýyl berilýän esasy rugsat;
- goşmaça rugsat;
- sosial rugsat;
- iş haky tölenilmeýän rugsat.

6 madda. Rugsatlaryň dowamlylygyny hasaplamak

Iş düzgüniniň we iş grafikleriniň nähili ulanylýandygyna garamazdan, rugsatlaryň dowamlylygy kalendar günlerde hasaplanylýar.

Rugsatlaryň dowamlylygy kesgitlenende Türkmenistanyň normatiw hukuk aktlary tarapyndan bellenen baýramçylyk we hatyra günleri hasaba alynmaýar.

7 madda. Graždanlaryň aýry-aýry kategoriýalaryna rugsat bermegiň aýratynlyklary

Bilelikdäki kärhanalarda, daşary döwletleriň guramalarynda, aksioner jemgyýetlerde we şereketlerde işleýän işgärlere şol guramalaryň ustawlaryna laýyklykda şu Kanunyň bellän dowamlylygyndan az bolmadyk möçberde rugsat berilýär.

II BAP.

HER ÝYL BERILÝÄN ESASY RUGSAT

8 madda. Her ýyl berilýän esasy rugsadyň dowamlylygy

Her ýyl berilýän esasy rugsadyň dowamlylygy 24 kalendar gün möçberinde belleniýär.

Mekdepleriň, ähli tipdäki mekdep-internatlarynyň, çagalar öýleriniň we aýratyn düzgünli mekdebe çenli ýaşly çagalar edaralarynyň, ýokary, ýörite orta, hünärment (professional) we beýleki okuw jaýlarynyň pedagogiki işgärlerine we ýolbaşçylaryna, şeýle hem maýyplara her ýyl berilýän esasy rugsadyň dowamlylygy 35 kalendar gün möçberinde belleniýär.

9 madda. Her ýylky esasy rugsady bermegiň tertibi

Ýylda berilýän esasy rugsat her ýylda berilmelidir we haýsy ýyl üçin berlen bolsa, şol ýylyň dowamynda işgär tarapyndan peýdalanylmalydyr. Rugsadyň beriljek wagty barada kärhananyň administrasiýasy rugsadyň başlanmaly gününden 15 günden az bolmadyk möhletde işgäri habarly etmelidir.

Birinji iş ýyly üçin her ýylky esasy rugsady almak hukugyna işgär bilen kärhananyň zähmet şertnamasyny baglaşan gününden beýläk üznüksiz on bir aý işläninden soň eýe bolunýar.

Üznüksiz işiň on bir aýy geçmänkä islegine görä rugsat şu aşakdakylara berilmelidir:

- göwreli aýala - göwreliligi we çaga dogranlygy üçin berilýän rugsadyň öň, ýanynda ýa-da onuň yzyndan;

- maýyplara;

- önümçiligiň, zähmeti we dolandyryşyň guralyşyny kämilleşdirmek baradaky çäreleriň durmuşa geçirilmegi sebäpli; işgär sanyny kemeltmek, kärhanany üýtgedip guramak we (ýa-da) ýatyrnak baradaky çäreleriň durmuşa geçirilmegi sebäpli, öňki işleýän ýerinden boşadylan işgäre;

- esasy işiniň daşyndan başga işde-de işleýän işgäre - onuň esasy işleýän ýerinde berilýän rugsat bilen bir wagtda.

Işläp başlamagyň ikinji ýyly we şondan soňraky ýyllary üçin her ýylky esasy rugsady kärhanada rugsat bermek baradaky bellenilen grafige laýyklykda berilýär.

Mekdepleriň, saglygy goraýyş we sosial üpjünçilik edaralarynyň, professional-tehniki uçilişeleriň, ýokary we ýörite orta okuw jaýlarynyň, kadrlaryň, hünärini ýokarlandyrmak, taýýarlamak we gaýtadan taýýarlamak institutlarynyň hem kurslarynyň mugallymlar düzümini her ýylky rugsat olaryň şol okuw jaýyna işlemäge haçan girendigine garamazdan, tomus kanikuly döwründe berilýär.

Her ýyl berilýän esasy rugsat tomus ýa-da başga amatly wagtda şu aşakdaky işgäriň islegine görä berilmelidir:

- 14 ýaşyna çenli iki ýa-da şondan köp çagaly ýa-da 16 ýaşyna çenli maýyp çagasy bar bolan ene;

- 14 ýaşyna çenli bolan bir ýa-da ondan hem köp çagany terbiýeleýän ýalňyz ene-ata ýa-da olaryň ornuny tutýan adama;

- 14 ýaşyna ýetmedik çagasy bar bolan möhletli gullukda bolýan harby gullukçynyň aýalyna;

- maýyba;

- radiasion heläkçilik netijesinde ejir çekene ýa-da onuň ýetiren zyýanly netijelerini ýok etmäge gatnaşan adama.

Weteranlara we ýeňillikler boýunça olara deňleşdirilen adamlaryň aýry-aýry kategoriýalaryna her ýylky esasy rugsadyň tomus ýa-da başga amatly wagtda berilmegi «Weteranlaryň statusy, olaryň, sosial taýdan goraglylygynyň kepillikleri hakyndaky» Türkmenistanyň Kanunynyň 14, 15, 16, 17, 18, 19 maddalary tarapyndan düzgünleşdirilýär.

10 madda. Iş ýylyna girizilýän döwürler

Iş ýyly kärhananyň administrasiýasynyň işgär bilen zähmet şertnamasyny baglaşan gününden başlap, şonuň yzyndan gelyän ýylyň degişli gününe çenli hasap edilýär.

Her ýyl esasy rugsat bermek bolýan iş ýylyna şu aşakdaky wagt girizilýär:

- rugsat üçin hasaplap çykarylýan iş ýylynyň dowamynda hakyky işlenilen wagt;

- işgäriň hakykatda işlemedik wagty, ýöne kanunlara laýyklykda onuň iş ýeri (wezipesi) hem doly ýa-da kem-käsleýin iş haky saklanyp galýan bolsa, emma muňa çaga seredenligi üçin kem-käsleýin hak tölenilýän rugsat hem-de iki hepdeden köp wagt üçin iş haky tölenilmän berilýän rugsat girmeyär;

- işden bikanun boşadylanda, iş kesilende ýa-da başga işe geçirilip, soňra öňki işine dikeldilende işden mejburi ýagdaýda progul edilendigi üçin, haky tölenilen wagt;

- professional-tehniki uçilişede bir okuw ýylyndan az okalan wagt;

- kadrlaryň hünärini ýokarlandyryýan, olary taýýarlaýan we gaýtadan taýýarlaýan kurslarda okalan wagt - eger işgäri okamaga kärhana iberen bolsa;

- önümçiligiň, zähmetiň we dolandyryşyň guralyşyny kämilleşdirmek, şaty kemeltmek baradaky çäreleriň durmuşa geçirilmegi kärhananyň üýtgedilip guralmagy we (ýa-da) ýatyrylmagy sebäpli ozalky iş ýerinden boşan adamlar täzedan okadylyp, başga kär öwredilen wagt.

11 madda. Her ýyl berilýän esasy rugsadyň başga wagta geçirilmegi we uzaldylmagy

Işgärleriň şu aşakdaky halatlarda her ýyl berilýän esasy rugsady başga wagta geçirmäge ýa-da uzaltmaga hukugy bardyr:

- işe wagtlaýyn ukypsyzlygy döwründe;

- göwreliligi we çaga dogranlygy üçin rugsat möhleti gelip ýeten mahalynda;

- her ýyl berilýän rugsat okuw rugsady bilen gabat gelen wagtynda;

- döwlet borçlary ýerine ýetirilen wagtynda.

Rugsat başlanmazdan ozal rugsada çykмага päsgel berýän sebäpler ýüze çykanda işgär bilen administrasiýanyň özara ylalaşygy esasynda rugsady peýdalanmagyň täze möhleti bellenýär. Eger şeýle sebäpler rugsat döwründe ýüze çyksa, onda rugsat şol sebäpli administrasiýa bilen işgäriň ylalaşygy esasynda rugsadyň peýdalanylmadyk bölegi günlere laýyk uzaldylýar ýa-da başga möhlete geçirilýär.

Eger işgäre rugsada haçan çykmalydygy bellenen möhletde (9 maddanyň birinji bölegi) mälim edilmedik bolsa ýa-da rutsada çykmağa rugsat üçin tölenmeli hak tölenmedik bolsa, onda rugsat işgäriň arzasyna görä, başga möhlete geçirilýär.

Önümçilik zerurlygy ýüze çykan halatynda kärhananyň administrasiýasy işgäriň razylygyny almak bilen her ýyl berilýän esasy rugsady indiki iş ýylyna geçirmäge haklydyr, ýöne şeýle edilmegi iki ýylyň çäginde çykmaly däldir.

Her ýyl berilýän esasy rugsadyň peýdalanylýan döwründe işe wagtlaýyn ýarawsyzlyk ýüze çykan halatynda, esasy rugsadyň möhleti işe wagtlaýyn ýarawsyzlyk günleriniň sanyna görä uzaldylýar.

III BAP.

GOŞMAÇA RUGSATLAR

12 madda. Aýratyn häsiýetli iş üçin her ýylky berilýän goşmaça rugsat

Aýratyn häsiýetli iş üçin goşmaça rugsat aşakdaky işler bilen gös-göni meşgullanýan işgärlere berilýär:

- aýratyn agyr iş şertlerinde işleýänlere - 15 kalendar güne çenli;

- açyk dag işlerinde magdan däl gurluşyk materiallary gazylyp alynýan kânlerde we köwlerde (karýerlerde), şol işleri üpjün edýän tehnologik transporty ulanmakda gyzgyn önümçiliklerde, şeýle hem zähmet şertleri zyýanly bolan beýleki işlerde işleýänlere - 7 kalendar güne çenli.

Aýratyn zähmet şertlerinde işlenilýändigini üçin goşmaça rugsat berilýän işleriň kärleriň we wezipeleriň, şertleriň sanawy Türkmenistanyň Ministrler kabineti tarapyndan tassyklanýar.

Aýratyn zähmet şertlerinde işlenilýändigini üçin berilýän goşmaça rugsadyň anyk dowamlylygy iş orunlarynyň (işleriň) attestasiýadan geçirilmeginiň netijelerine görä işgäriň degişli işlerde işleýiş derejesiniň nazara alynmagy esasynda bellenilýär.

Aýratyn zähmet şertlerinde işlenilýändigini üçin doly möçberde berilýän goşmaça rugsat

şeyle işlerde bütün iş ýylynyň dowamynda doly iş günü tertibinde işleýän işgäre berilýär.

Beýleki halatlarda goşmaça rugsadyň dowamlylygy aýratyn zähmet şertleri bolan ýagdaýlarda bütün iş ýylynyň dowamynda näçe wagt işlenen bolsa, şoňa barabar kesgitlenilýär.

Zähmet şertleri aýratyn bolan işde işlenilýändigigi üçin berilýän her ýylky goşmaça rugsat şu maddada göz önünde tutulan esaslaryň diňe biri boýunça berlip bilner we soňraky iş ýylyna geçirmek hukugy bolmazdan, her ýylky esasy rugsada goşulýar.

13 madda. Işň aýratyn häsiýeti üçin goşmaça rugsat

Özleriniň işi beýniňe, akylyňa zor salmak bilen hem-de beýleki agyr iş bilen baglanyşykly bolan işgäre aýratyn häsiýetli işde işleýändigigi üçin goşmaça rugsat özleriniň işe ukybyny göwnējaý dikeldip bilmegi üçin berilýär.

Aýratyn häsiýetli işde işlenilýändigigi üçin her ýyl berilýän goşmaça rugsadyň dowamlylygy aşakdaky ýaly kesgitlenilýär:

- uçujylar düzümine we uçujylar - synag düzümine degişli işlere - olaryň iş ýylynyň dowamynda näçe sagat uçulandygyna baglylykda - 15 kalendar güne çenli;

- howa hereketini dolandyrmagy amala aşyrýan, dispetçeriň şahadatnamasy bar bolan işgärlere - 7 kalendar güne çenli.

Işň aýratyn häsiýeti üçin berilýän goşmaça rugsat her ýylky esasy rugsada goşulýar.

14 madda. Toý dabaralaryny geçirmek üçin we merhumy jaýlamak üçin goşmaça rugsat

Ortaça aýlyk iş hakyny tölemek (saklamak) bilen toý dabaralaryny geçirmek üçin we merhumy jaýlamak üçin şu aşakdaky 10 gün möhlet bilen goşmaça rugsat berilýär:

- toý edýän iki maşgalanyň (ogul öýermek, gyz çykarmak) her biriniň maşgalabaşyna 5 gün toýdan ön we 5 gün toýdan soň;

- merhumy jaýlamak däbini geçirmek üçin we onuň hatyrasyny tutmak üçin merhumyň ýakyn garyndaşlarynyň ikisine.

14¹ madda. 62 ýaşy dolan raýatlar berilýän goşmaça rugsat

62 ýaşy dolan we eýeçiligiň ähli görnüşlerindäki kärhanalarda, guramalarda hem-

de edaralarda işleýän Türkmenistanyň raýatlaryna ortaça aýlyk iş hakyny tölemek (saklap galmak) bilen, 3 gün goşmaça rugsat berilýär we ol her ýylky esasy rugsata goşulýar.

IV BAP.

SOSIAL RUGSATLAR

15 madda. Göwreliligi we çaga dogranlygy üçin berilýän rugsatlar

112 kalendar gününden az bolmadyk dowamlylykdaky göwreliligiň we çaga dogranlygy üçin berilýän rugsat iki döwri öz içine alýar - çaga dogmazyndan ozalky döwür we çaga dogandan soňky döwür.

Işleýän aýala çaga dogurmazyndan ozal 32 hepdelik göwrelilik döwründe 56 kalendar günü dowamlylykda göwreliligi üçin rugsat berilýär. Çaga dogmaly wagtyndan ir dogulan halatynda, çaga dogmazyndan ozal bellenilen rugsadyň dowamlylygy üýtgedilmeýär.

Aýala çaga dograndan soň berilýän rugsat 56 kalendar günü möçberinde berilýär, çaganyň dogluşy çylşyrymlaşan ýagdaýda geçen halatynda, aýala çaga dograndan soň berilýän rugsat 16 kalendar gün, iki we şondan-da köp çaga doganda bolsa 40 kalendar gün uzaldylýar.

Göwreliligi we çaga dogranlygy üçin berilýän rugsat işe wagtlaýyn ýarawsyzlyk listogy bilen resmileşdirilýär. Çaga dogmazyndan ozalky döwürde bejeriji wraç göwreliligiň geçişine baglylykda, işe wagtlaýyn ýarawsyzlyk listogyny göwrelilik üçin berilýän rugsadyň doly möhdetine ýa-da böleklere bölüp, resmileşdirip biler.

Rugsat üçin berilmeli hak döwlet sosial strahowaniýesiniň serişdeleriniň hasabyna tölenilýär.

16 madda. Çaga seredýänligi üçin rugsat

Işleýän aýal umumy zähmet stažynyň nähilidigine garamazdan, çaga dogranlygy üçin berilýän rugsatdan soň, çagasy üç ýaşyna ýetýänçä, oňa seretmek üçin hak tölenilmeýän rugsat almaga haky bardyr.

Çaga seredýänligi üçin berilýän rugsat dolulygyna ýa-da bölekleýin peýdalanylyp bilner.

V BAP.

İŞ HAKY TÖLENİLMEÝÄN RUGSAT

17 madda. İş haky tölenilmeýän rugsady bermegiň tertibi we şertleri

Esasly sebäpler dörän mahalynda, işgäriň islegine görä 7 kalendar güne çenli dowamlylykda iş haky tölenilmeýän rugsat berlip bilner.

Haçanda işgäre 7 kalendar günden artyk rugsat zerur gerek bolan halatynda, oňa şeýle goşmaça günleri her ýylky berilýän esasy rugsadyň ýa-da goşmaça rugsatlaryň hasabyna berlip bilner.

Bellenilen dowamlylykdakydan artykmaç iş haky tölenilmeýän rugsat işgäriň islegine görä berilýär:

- ene-atasy bolmadyk ýagdaýda 14 ýaşyna çenli iki ýa-da ondan hem köp çagany terbiýeleýän aýala, ýeke ýaşayan ene-ata, hossaryna ýa-da onuň ornuny tutýan adama - 14 kalendar gün;
- maýyba - 30 kalendar güne çenli;
- ýokary okuw jaýyna ýa-da ýörite orta okuw jaýyna giriş ekzamenlerini tabşyrmaga rugsat berlen adama - degişlilikde 15 we 10 kalendar gün, okuw jaýynyň ýerleşýän ýerine barmaga we yzyna gaýtmaga gerek boljak wagty hasap etmezden;
- aspirantura girýäne we şol ýerde önümçilikden aýrylmazdan okaýana - iş ýerinden degişli edaranyň ýerleşýän ýerine barmaga we yzyna gaýtmaga;
- näsaglan maşgala agzasyna seretmek üçin, garyndaşlara - saglygy goraýyş edarasy tarapyndan bellenen möhlete;
- işläp ýören, ýaşy boýunça pensionere - iki kalendar aýyna çenli.

Weteranlaryň we ýeňillikler boýunça olara deňleşdirilen adamlaryň aýry-aýry kategoriýalaryna berilýän iş haky tölenilmeýän rugsadyň dowamlylygy «Weteranlaryň statusy, olary sosial taýdan goramagyň kepillikleri hakyndaky» Türkmenistanyň Kanunyny 14, 15, 16, 17, 19 maddalary bilen düzgünleşdirilýär.

VI BAP.

RUGSAT BERMEGIŇ AÝRATYNLYKLARY

18 madda. Rugsady böleklere bölum bermek

Her ýylky esasy rugsat oňa goşmaça we sosial rugsatlary goşmak bilen, işgäriň islegine görä, iki bölege bölünip bilner we oňa iş ýylynyň dürli döwürlerinde berlip bilner. Rugsadyň bir böleginiň dowamlylygy 14 kalendar gününden az bolmaly däldir.

19 madda. İşgäri rugsatdan yzyna çagyrmak

Işgäriň rugsagdan yzyna çagyrylmagyna diňe onuň razylygy bilen ýol berilýär. Rutsadyň peýdalanylmadyk bölegi şol iş ýylynyň dowamynda berilmelidir ýa-da indiki iş ýyly üçin berilýän rugsada goşulmalydyr.

20 madda. İşden boşadylan mahalynda rugsatdan peýdalanmaga

bolan hukuk

Işden boşadylan mahalynda işgäriň islegine görä (işgäriň bikanun hereketleri sebäpli onuň işden boşadylan halatyndan başgasy) ilki oňa doly ýa-da bölekleyin peýdalanylmadyk her ýylky esasy we goşmaça rugsatlar berlip, soňra işden boşadylyp bilner.

Zähmet şertnamasynyň (kontraktynyň) möhletiniň gutarmagy sebäpli işgäriň işden boşadylan mahalynda, hakyky işlenilen wagt we rugsat döwri tutuşlygyna alanynda şertnamanyň (kontraktyň) çäklerinden aňry geçýän hem bolsa, rugsat berlip, soňra işden boşadylyp bilner.

Şu esaslar boýunça işgäriň rugsadynyň tamamlanan gününüň ertesi onuň işden boşadylan günü diýlip hasap edilýär.

VII BAP.

RUGSATLARA HAK TÖLENILMEGI

21 madda. Rugsatlara hak tölemek üçin serişdeler

Kärhanalarda özleriniň zähmete hak tölemek üçin niýetlenen serişdeleriniň hasabyna rugsatlara hak tölenýär, býujetde durýanlara bolsa olary saklamak üçin çykdajylar smetasynda zähmete hak tölemek barada göz önünde tutulýan serişdelerden tölenýär.

Rugsat üçin tölenmeli hakyň summasy hasaplananda gazanjyň strahowaniýe wznoslary alynýan ähli görnüşleri nazarda tutulýar, ýöne muňa işgäriň öz esasy işiniň daşyndan işleýän işi üçin tölenýän hak, şeýle hem häzirki dowam edýän zähmet haky sistemasynda

nazarda tutulmadyk birwagtlaryn häsiýetde tölenýän tölegler girmeyär.

Harby gullukçylara hem-de içeri işler ogranlarynyň rýadowoý we naçalnikler düzüminden ybarat şahslara rugsat üçin töleg summalary hasaplanylanda hereket edýän kanunçylykda göz önünde tutulan pul eklenç üpjünçiligini ähli görnüşleri nazara alynýar.

22 madda. Rugsat töleginiň hasaplanylyşy

Rugsatlara hak tölemek üçin çykarylýan ortaça aýlyk gazanç we ortaça günlük gazanç şol rugsadyň haýsy iş ýyly üçin berilýändigine garamazdan, rugsada çykylýan aýdan öňki 12 kalendar aýy boýunça hasaplanylýar.

12 aýyň ortaça aýlyk gazanjy hasaplanylanda şol gazanjyň umumy jemi 12 aýa bölünip hasaplanylýar. Orta hasap bilen bir günde gazanylan gazanjy hasaplap çykarmak üçin ortaça aýlyk gazanjy 29,7-ä bölmeli.

Rugsat üçin tölenmeli hakyň möçberini kesgitlemek üçin şol ortaça günlük gazanjy rugsat günleriniň sanyna köpeltmeli.

Rugsada çykýan wagtyna çenli kärhanada 12 aýdan az işlän adamlar üçin ortaça aýlyk gazanjy hasaplamak hakyky işlenilen kalendar aýlar boýunça hasaplanylýar.

Işgäriň islegine görä, kanunlara laýyklykda kem-käsleýin hak tölenip işden boşadylan aýlary hem-de iş wagtlaryn ýarawsyz bolan döwri hasapdan çykarylýar.

23 madda. Peýdalanylmadyk rugsat üçin öwez puly (pul kompensasiýasy)

Işgär işden boşadylanda onuň ähli peýdalanmadyk her ýylky esasy hem-de goşmaça rugsady üçin öwez puly tölenýär.

Peýdalanylmadyk rugsada derek onuň öwez puluny tölemeklige diňe aýratyn halatlarda ýol berilýär.

Sosial rugsatlaryň hemmesi diňe niýetlenilişi ýaly peýdalanylyp bilner we olary öwez puly bilen çalşyrmaga ygtyýar berilmeýär.

VII BAP.

RUGSATLAR HAKYNDAKY KANUNLARYŇ BERJAÝ EDILIŞINE KONTROLLYK WE GÖZEGÇILIK ETMEK

24 madda. Rugsatlar hakyndaky kanunlaryň berjaý edilişine

kontrollýk we gözegçilik etmek

Türkmenistanyň Ykdysadyýet we maliýe ministrligi rugsatlaryň berilmegine umumy kontrollýgy amala aşyrýar.

Rugsatlar hakyndaky kanunlaryň berjaý edilmegine kontrollýgy şu aşakdakylar amala aşyrýarlar:

- ministrlikler we wedomstwolar, jemgyýetçilik birleşikleri, ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlary we ýerli öz-özüňi dolandyryş organlary özlerine garaşly bolan kärhanalar babatda;

- aksioner jemgyýetleriň, birleşikleriniň prawleniýeleri, öz Ustawlaryna laýyklykda esaslandyryjylaryň ýygnaklary.

Rugsatlar hakyndaky kanunlaryň berjaý edilişine gözegçiligi Türkmenistanyň prokuratura organlary amala aşyrýarlar.

Türkmenistanyň Ykdysadyýet we maliýe ministrligi ýarym ýylyn jemi we ýylyň jemi boýunça rugsatlaryň berilişi hakynda Türkmenistanyň Ministrler kabinetine ýylda iki gezek hasabat berýär.

25 madda. Rugsatlar hakyndaky kanunlar bozulanda jogapkärçilik

Kärhanalaryň, guramalaryň we edaralaryň ýolbaşçylary şu Kanunyň düzgünleriniň hereket edýän kanunlara laýyklykda dogry ýerine ýetirilmegi üçin jogapkärçilik çekýärler.

26 madda. Jedelleriň çözülmegi

Rugsatlary bermek bilen baglanyşykly bolan jedeller sud tertibinde çözülýär.

27 madda. Şu Kanunyň güýje girizilmegi

Şu Kanun 1997 ýylyň 1 iýulyndan güýje girizilýär.

Türkmenistanyň

Saparmyrat

Prezidenti

Türkmenbaşy

Aşgabat şäheri

1997- nji ýylyň 12-nji iýuny

№ 227-1

Symfony\Component\HttpFoundation\File\Exception\FileNotFoundException: The file "C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\public\Rugsatlar hakynda.doc" does not exist in file C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\symfony\HttpFoundation\File\File.php on line 36

```
#0 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\symfony\HttpFoundation\BinaryFileResponse.php(94): Symfony\Component\HttpFoundation\File\File->__construct('C:\\Users\\Admini...')
#1 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\symfony\HttpFoundation\BinaryFileResponse.php(52): Symfony\Component\HttpFoundation\BinaryFileResponse->setFile('C:\\Users\\Admini...', 'attachment', false, true)
#2 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\ResponseFactory.php(165): Symfony\Component\HttpFoundation\BinaryFileResponse->__construct('C:\\Users\\Admini...', 200, Array, true, 'attachment')
#3 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\app\Http\Controllers\ActController.php(35): Illuminate\Routing\ResponseFactory->download('C:\\Users\\Admini...')
#4 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Controller.php(54): App\Http\Controllers\ActController->export_word('35527')
#5 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\ControllerDispatcher.php(45): Illuminate\Routing\Controller->callAction('export_word', Array)
#6 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Route.php(262): Illuminate\Routing\ControllerDispatcher->dispatch(Object(Illuminate\Routing\Route), Object(App\Http\Controllers\ActController), 'export_word')
#7 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Route.php(205): Illuminate\Routing\Route->runController()
#8 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(721): Illuminate\Routing\Route->run()
#9 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(128): Illuminate\Routing\Router->Illuminate\Routing\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#10 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\app\Http\Middleware\Check.php(30): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#11 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): App\Http\Middleware\Check->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#12 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\app\Http\Middleware\Locale.php(27): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#13 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): App\Http\Middleware\Locale->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#14 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTTP\www\vendor\laravel\framework\
```

```
src\Illuminate\Routing\Middleware\SubstituteBindings.php(50): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#15 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Routing\Middleware\SubstituteBindings->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#16 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\VerifyCsrfToken.php(78): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#17 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\VerifyCsrfToken->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#18 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\View\Middleware\ShareErrorsFromSession.php(49): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#19 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\View\Middleware\ShareErrorsFromSession->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#20 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Session\Middleware\StartSession.php(121): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#21 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Session\Middleware\StartSession.php(64): Illuminate\Session\Middleware\StartSession->handleStatefulRequest(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Illuminate\Session\Store), Object(Closure))
#22 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Session\Middleware\StartSession->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#23 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Cookie\Middleware\AddQueuedCookiesToResponse.php(37): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#24 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Cookie\Middleware\AddQueuedCookiesToResponse->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#25 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Cookie\Middleware\EncryptCookies.php(67): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#26 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Cookie\Middleware\EncryptCookies->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#27 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(103): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#28 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(723): Illuminate\Pipeline\Pipeline->then(Object(Closure))
#29 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(698): Illuminate\Routing\Router->runRouteWithinStack(Object(Illuminate\Routing\Route), Object(Illuminate\Http\Request))
#30 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(662): Illuminate\Routing\Router->runRoute(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Illuminate\Routing\Route))
#31 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(651): Illuminate\Routing\Router->dispatchToRoute(Object(Illuminate\Http\Request))
#32 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(167): Illuminate\Routing\Router->dispatch(Object(Illuminate\Http\Request))
#33 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(128): Illuminate\Foundation\Http\Kernel->Illuminate\Foundation\Http\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#34 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\livewire\livewire\src\DisableBrowserCache.php(19): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#35 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Livewire\DisableBrowserCache->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#36 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest.php(21): Illuminate\
```

```
Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#37 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ConvertEmptyStringsToNull.php(31):
Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest->handle(Object(Illuminate\
Http\Request), Object(Closure))
#38 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\
ConvertEmptyStringsToNull->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#39 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest.php(21): Illuminate\
Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#40 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TrimStrings.php(40): Illuminate\Foundation\
Http\Middleware\TransformsRequest->handle(Object(Illuminate\Http\Request),
Object(Closure))
#41 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\
TrimStrings->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#42 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ValidatePostSize.php(27): Illuminate\
Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#43 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\
ValidatePostSize->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#44 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\PreventRequestsDuringMaintenance.php(86):
Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\
Request))
#45 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\
PreventRequestsDuringMaintenance->handle(Object(Illuminate\Http\Request),
Object(Closure))
#46 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\fruitcake\laravel-
cors\src\HandleCors.php(38): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\
{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#47 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Fruitcake\Cors\HandleCors-
>handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#48 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Http\Middleware\TrustProxies.php(39): Illuminate\Pipeline\Pipeline-
>Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#49 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Http\Middleware\TrustProxies-
>handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#50 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(103): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\
Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#51 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(142): Illuminate\Pipeline\Pipeline-
>then(Object(Closure))
#52 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(111): Illuminate\Foundation\Http\Kernel-
>sendRequestThroughRouter(Object(Illuminate\Http\Request))
#53 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\public\index.php(52):
Illuminate\Foundation\Http\Kernel->handle(Object(Illuminate\Http\Request))
#54 {main}
```